

Täysistunto

Maanantai 4.7.2022 klo 14.19—17.57

4. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 68/2022 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2022 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskusteluun, edustaja Talvitie.

Keskustelu

17.46 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan sote-rahoituslaista kyse. Kokoomuksen valiokuntaryhmä teki lausumaehdotuksen, että hallitus ryhtyisi viipymättä toimiin, että tämä rahoitusvaje, joka on noin miljardin luokkaa ensi vuodelle, nopeasti korjattaisiin. Teen kokoomuksen lausumaehdotuksen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Purra.

17.46 **Riikka Purra ps:** Arvoisa puhemies! Viime viikolla täällä tämän asian käsittelyn yhteydessä luettelini näitä eri hyvinvointialueiden rahoitusaliäämiä ensi vuodelle, joista hallintovaliokunta pyysi ja sai käyttöönsä tiedot, ja aivan kuten varapuheenjohtaja tuossa totesi, niin rahoitusvajetta on jopa miljardi — vain ensi vuodelle. Tämä koostuu kaikkineen ict-menoista, tietojärjestelmistä, hoitajamitoituksesta, palkankorotusvaatimuksista, palkkaharmonisaatiosta, kustannusten noususta, aine- ja tarvikeostoista ja niin edelleen. Hallitus ei edelleenkään tarjoa tähän riittävästi rahaa, ja ei ole lainkaan liioiteltua sanoa, että tämä koko uudistus uhkaa kriisiyttää suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen.

Perussuomalaisten mielestä hallituksen on välttämättä ryhdyttävä toimenpiteisiin tämän kroonisen rahoitusvajeen korjaamiseksi ennen kuin hyvinvointialueet tammikuussa aloittavat toimintansa. Lisäksi tässä epäonnisisessa ja surkeasti toimivassa rahoitusmallissa olevat puutteet pitää korjata välittömästi. Teen perussuomalaisten vastalauseen mukaiset lausumaesitykset näistä seikoista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Vestman, edustaja Vestman on poissa. — No, edustaja Peltokangas on paikalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2022 vp

17.48 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Purran tekemiä esityksiä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Grahn-Laasonen.

17.48 Sanni Grahn-Laasonen kok: Arvoisa puhemies! Pyysin tämän puheenvuoron kannattaakseni edustaja Talvitien erinomaisia esityksiä.

Ja haluan myös todeta sen, että kun teen luottamushenkilönä työtä Kanta-Hämeen hyvinvointialueella, niin sen kenttätodellisuuden ja sitten sosiaali- ja terveysministeriön ja maan hallituksen maailmat erkanevat yhä kauemmas toisistaan. Eli meillä on uudistus, jota valmistellaan ja jossa on hienot ja ylevät tavoitteet, laajasti yhteisesti jaetut, mutta samaan aikaan siellä kentällä tätä uudistusta toimeenpannaan — uskaltaisinko käyttää jopa sanaa ”kaoottinen” — osittain kaoottisissa merkeissä. Eli on vakava henkilöstöpula, meillä on koronan jäljiltä hoitovelkaa, ja tätä uudistusta valmistellaan isona hallintoreformina, kun pitäisi kiinnittää ja keskittää huomiota ihmisten palvelujen parantamiseen ja siihen yhdenvertaiseen hoitopääsyyn mahdollisimman nopeasti ja oikea-aikaisesti ja ennaltaehkäisevästi. Toivon, että viimeistään nyt hallitus herää tukemaan tätä uudistuksen toimeenpanoa ja korjaamaan näitä vakavia virheitä ja herää myös siihen todellisuuteen, miten hallituksen esitykset ja lainsäädäntö ovat jopa vaikeuttaneet tätä vallitsevaa henkilöstötilannetta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Peltokangas.

17.49 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Nyt puheenvuoroni taisi tulla tekniikan virheestä, mutta kiitos tästä mahdollisuudesta. Varasin vain yhden.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin, lisää tilastopuheenvuoroja. — Edustaja Kankaanniemi.

17.50 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Minäkin olen aluevaltuustossa todennut, että kyllä tilanne on suorastaan huolestuttava ja aiheuttaa suurta epävarmuutta, kun katsotaan loppuvuoden ja ensi vuoden puolelle. Eli nämä täällä esitetyt huolet ovat todella vakavia, ja hallituksen tulisi kyllä nyt kiireimmiten — vaikka elämme keskellä kesää — paneutua ja etsiä ratkaisut niihin ongelmiin, mitä siellä on syntymässä. Tällä hetkellä valmistellaan lainsäädännön täytäntöönpanoa ja mietitään, miten talous ja toiminnan tarpeet tulevat kohtaamaan, ja aukko on kyllä vakava, huolestuttava.

Meidän pitäisi saada siellä alueilla hoidon porrastus järjestettyä sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisuudessa, mutta sellaista järjestelmää siellä ei pystytä nyt luomaan, että saataisiin mahdollisimman nopeasti hoitoa tarvitsevat ihmiset, eri tavoin hoitoa tarvitsevat ihmiset, oikeaan paikkaan, jolloin se olisi tehokasta kustannusten osalta ja toiminnallisesti ja lisäksi se olisi inhimillistä. Nyt rakennetaan massiivista hallintoa, jossa näyttää tulevan rajut palkankorotukset, ja eräät puolueet ajavat ryhmärahamalliaan voimalla eteenpäin. Me saimme Keski-Suomessa sen torjuttua ja järjen mukaan tähän rakennelmaan, mutta kun ajatellaan ensi vuotta, alueilla on tietty kiinteä summa rahaa käytettävissä, ja kun sillä rahalla pitäisi rakentaa koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja pelastustoimi ja se hallinto kaikkinaensa, niin se näyttää jo nyt täysin mahdottomalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 83/2022 vp

Eli rahaa tarvitaan lisää, nopeasti lupausta siitä, mutta sekään ei ratkaise: kun malli ei ole valmis toteutettavaksi, niin sitä pitäisi nyt uskaltaa rohkeasti korjata niin, että voitaisiin turvata ensi vuonna ja siitä eteenpäin meidän sosiaali- ja terveystalvet ja myös pelastustalvet ajamatta niitä vastakkain ja leikkaamatta joka puolelta. Nyt on valtava vaara, että pienemmilta paikkakunnilta talvet ajetaan alas. Tätäkö esimerkiksi keskusta halusi? Perussuomalaiset eivät halunneet, ja siksihän me olimme kriittisiä koko tälle uudistukselle tässä muodossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja vielä edustaja Mäenpää.

17.53 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Tuosta edustaja Kankaanniemen puheesta on hyvä jatkaa, eli kyllä tämä todella huolestuttaa ihmisiä, miten ja mihin meidän verorahamme menevät ja mihin niitä käytetään. Elikkä nyt kun on tämä sote-uudistus käynnissä, niin kyllä ihmisten huoli siitä on erittäin suuri. He eivät oikein usko, että se tuo säästöjä, enkä minäkään usko. Oikeastansa kaikki pelkäävät pahinta, että se tuo lisäkustannuksia.

Nyt kun on tällaisia eri terveysyhtymiä, joita on muodostettu Paras-lain pohjalta, ja näissä kunnat ovat yhdessä toimineet, niin ainakin itselleni on tuolta kotipaikkakunnalta ja naapurikunnasta välittynyt semmoinen kuva, että nyt kun ollaan siirtymässä sinne isompaan yhtymään, niin epäilen, että tässä tulee vielä pieniä riitoja kuntien kesken siitä, kuinka nämä viimeiset alijäämät katetaan ja miten toimitaan.

Sitten, arvoisa puhemies, olin pienellä paikkakunnalla, joka on liitoskuntana liitetty isompaan kaupunkiin — ja itse asiassa siihen on liitetty toinenkin — eli olin tuolla Jurvan nuorisoseuralla erään tuttavani viisikymppisillä, ja kyllä siellä oikeasti oli huoli siitä, miten käy Jurvan terveystalvet. Nyt jo, kun he ovat toimineet tällaisessa isommassa kuntayhtymässä, sieltä on kaikonnut talvet, ja nyt on pelko siitä, että ne loputkin kaikoavat. Onneksi keskustapuolue muistaakseni lupasi tässä, että miltään paikkakunnalta ei katoa terveystalvet, ja toivonkin, että he nyt järjestävät tämän hoidon siihen malliin, että he pystyvät pitämään lupauksensa. Siitä pieniä epäilyjä oli ainakin tällä juhlaväellä, koska hyvin moni tuli kansanedustajalle puhumaan siitä, että miten jatkossa, mistä me saamme talvet ja pitääkö näillä polttoaineen hinnoilla ajaa 20 kilometrin päähän.

Tämä on kyllä semmoinen bluffi, tämä koko sote-uudistus, että se tehtiin kulujen säästämiseksi mutta — aivan kuten edustaja Kankaanniemi sanoi — näyttää siltä, että jo palkkaharmonisoinnin johdosta [Puhemies koputtaa] sinne tulee lisäkuluja koko Suomen mitapuun mukaan varmaan kymmeniä miljoonia tai vähintään miljoonia. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.